

Tjenesteavtale nr. 13 /Samarbeidsavtale

mellom

Værøy kommune

og

NORDLANDSSYKEHUSET HF

om

***Avtale om bruk av ledsager i forbindelse med
reise til og fra spesialisthelsetjenesten
og ved innleggelse i sykehus
(Ledsageravtalen)***

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kommunen) og Nordlandssykehuset HF (heretter NLSH).

2. Bakgrunn og avtalens omfang

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, tredje avsnitt. I tilfelle konflikt mellom denne avtalen og overordnet samarbeidsavtale, skal sistnevnte ha forrang.

Denne avtalen omfatter både reise til/fra og ledsager ved opphold/innleggelse i sykehus.

Ledsager i forbindelse med dagbehandling og poliklinisk konsultasjon omfattes av syketransportforskriften.

Følgetjeneste for akutt behandling innenfor feltet rus og psykiatri faller utenfor denne avtalen.

Denne avtalen omfatter ikke følgetjenester for gravide i den utstrekning dette er regulert i retningslinje til tjenesteavtale nr 8 (Samarbeid om jordmortjenester).

Barn på sykehus reguleres hovedsakelig av forskriften om barn på sykehus. Behov for ledsager ut over pårørende må organiseres på samme måte som for voksne i henhold til denne avtalens pkt 8.

Denne avtalen omfatter ikke lege som ledsager pasient i ambulanse.

Denne avtalen omfatter ikke tilfeller der pasientens pårørende eller lignende er ledsager på reise i den utstrekning dette dekkes av syketransportforskriften (FOR 2008-07-04 nr 788).

Refusjon av lønnsgodtgjørelse/overnatting for ledsager som faller inn under Syketransportforskriftens § 10 c 2.

3. Formål

Formålet med denne tjenesteavtalen er å sikre bedre pasientbehandling og – forløp. Avtalen skal klargjøre kommunens og helseforetakets ansvar og forpliktelser knyttet til pasienters behov for ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenester og/eller ved opphold/ innleggelse i sykehus.

4. Relevant lovverk

De mest relevante lovene denne avtalen baserer seg på er:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., LOV-2011-06-24-30 (hotjl)
- Lov om spesialisthelsetjenesten m.m., LOV-1999-07-02-61 (speshtjl)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter, LOV-1999-07-02-63 (pasrhl)
- Lov om helsepersonell m.v., LOV-1999-07-02-64 (hpl)

Denne avtalen supplerer bestemmelser i *syketransportforskriften (FOR 2008-07-04 nr 788: Forskrift om rett til dekning av utgifter ved pasienters reise for undersøkelse eller behandling)*. Brev fra Sosial- og helsedirektoratet av 9. juli 2007 som regulerer kostnader ifm sykehusopphold.

<http://www.helsetilsynet.no/no/Regelverk/Tolkningsuttalelser/Helse-omsorgstjenester/Ansvar-kostnader-kommunalt-ansatte-forbindelse-sykehusopphold/>

5. Vurdering av behov for ledsager

Rett til dekning av utgifter for ledsager skal være begrunnet i helsemessige, medisinske eller behandlingmessige behov. Behovet skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. I denne vurderingen vil blant annet følgende forhold bli vektlagt:

- Pasientens forflytningsevne
- Pasientens orienteringsevne
- Pasientens evne til å kommunisere (forstå og/eller gjøre seg forstått)
- Vurdering av sannsynligheten for at det vil oppstå behov for hjelp under reisen eller innleggelsen.
- Generell vurdering av hvor belastende reisen og/eller innleggelsen vil være i forhold til pasientens generelle og spesielle tilstand.

Vurderingen skal så langt mulig gjøres i samråd med pasienten og eventuelt pasientens pårørende. Vurderingen skal alltid ha pasientens beste og pasientens interesser i fokus.

Omfanget av ledsagertjenesten må, med henvisning til forannevnte, vurderes av helseforetaket i hvert enkelt tilfelle og må resultere i en skriftlig inngått avtale.

6. Barns rett til følge av pårørende til sykehus ved opphold i institusjon

Når barn som bor i institusjon legges inn i sykehus har de en særlig rett til følge, enten av foreldre eller andre. Dette gjelder uavhengig av barnets tilstand for øvrig, og formålet er å skape trygghet for barnet. En ansatt i institusjonen som følger barnet har ansvar for å følge det i foreldrenes sted. Forskrift om barns opphold i helseinstitusjon gjelder i disse situasjonene, og ledsagelse i forbindelse med reise/opphold dekkes etter reglene i forskriften kapittel 3 og syketransportforskriften.

Hvem som dekker eventuelle ekstra lønnskostnader hos institusjonen barnet kommer fra vil bero på en konkret vurdering, og for eksempel avhenge av om personell som følger barnet gjør det i foreldrenes sted, eller om bistand fra vedkommende er nødvendig for at sykehuset skal kunne gi barnet forsvarlig behandling mens det er innlagt i sykehuset.

7. Ledsager ved reise

7.1. Ledsager ved reise til primær- og spesialisthelsetjenesten

Pasienten har rett til ledsager etter bestemmelsene i syketransportforskriften. Lege eller den denne delegerer myndighet til, har ansvar for å vurdere pasientens helsetilstand i forhold til

behov for ledsager ved reise. Så langt mulig skal slik vurdering gjøres i samarbeid med pasienten, pårørende og sykehus/mottakende institusjon.

7.2. Ledsager ved reise fra spesialisthelsetjenesten (hjemreise)

NLSH har ansvar for å vurdere pasientens behov for ledsager i forbindelse med at pasient reiser hjem etter innleggelse ved sykehuset.

7.3. Ansvar for å skaffe ledsager

Som regel er det pårørende som ledsager pasienten.

I de situasjoner der pasienten trenger ledsager, og det ikke er pårørende som kan ledsage, må partene enkeltvis eller i samarbeid bidra til å sikre en forsvarlig ledsagertjeneste.

NLSH er avhengig av hjelp fra kommunene for å kunne få til gode tjenester for den enkelte bruker. I denne avtalen forplikter partene seg til å samarbeide om å etablere en god ledsagertjeneste.

7.4. Dekning av utgifter til ledsager ved reise

NLSH ved Pasientreiser har ansvar for dekning av utgifter for reise for pasient og ledsager i henhold til syketransportforskriften.

Når pasienten av medisinske eller behandlingmessige grunner har behov for ledsager, har ledsager rett til å få dekket nødvendige utgifter forbundet med det å følge pasienten. Hovedregel for dekning er regulert i Syketransportforskriften og pasient/ledsager sender inn reiseregning til Pasientreiser.

Vedr refusjon av lønnskostnader for ledsager som faller inn under Syketransportforskriften § 10, gjelder følgende:

- Lønn inkl sosiale kostnader refunderes når personell i institusjonsomsorgen følger pasient til spesialisthelsetjenesten. Det samme gjelder når kommunen har "avtale" med privatpersoner om følge av pasienter.
- Ingen refusjon når personell i hjemmebaserte tjenester følger pasient til spesialisthelsetjenesten, jfr § 10, bokstav e).

7.5. Oppgjør mellom NLSH v/Pasientreiser og kommunen

I utgangspunktet skal billigste rutegående transport benyttes både ved reise til og reise fra NLSH. Dersom drosje er medisinsk nødvendig skal denne rekvireres av lege.

Ledsager får dekket utgifter til billigste rutegående transport ved reise uten pasienten. Utgifter dekkes av kommunen som får utgiftene refundert fra NLSH. Ledsager skal ikke betale egenandel.

8. Ledsager ved innleggelse i sykehus

8.1. NLSHs ansvar og oppgaver

NLSH har ansvar for pasienten ved innleggelse i sykehuset og skal i utgangspunktet dekke pasientens behov for bistand. Ansvarlig helsepersonell ved NLSH avgjør om pasienten har behov for ledsager under innleggelse. I slike tilfeller kan sykehuset be kommunen sørge for ledsager.

Før avgjørelse om at pasienten skal ha ledsager ved innleggelse tas, skal ansvarlig helsepersonell ved NLSH så langt mulig diskutere og planlegge forhold rundt innleggelsen, herunder ledsager, med kommunens omsorgstjeneste. Se også tjenesteavtale nr 3, «*Retningslinjer for innleggelse i sykehus*».

NLSH har ansvar for å utarbeide en plan hvor omfang av tjenester fremgår for ledsagerens oppgaver ved innleggelsen.

Slik plan skal utarbeides i samarbeid med kommunen og pasienten/pårørende. Der det er aktuelt skal slik plan inneholde bestemmelser om turnusordning og utskifting av personell.

NLSH dekker kommunens kostnader for ledsager etter denne bestemmelsen etter nærmere overenskomst mellom kommunen og NLSH. Kostnader skal spesifiseres på eget skjema som er vedlegg til denne avtalen.

Ved akutte innleggelser skal spørsmålet om ledsager ved innleggelse avklares så raskt som mulig.

8.2. Kommunens ansvar og oppgaver

Kommunen skal bistå med å finne ledsager for pasient som har behov for dette og der NLSH ikke kan dekke behovet.

Kommunen skal bistå NLSH i arbeid med å utarbeide plan for innleggelsen og for bruk av ledsager.

Kommunale tjenester som ikke overtas av sykehuset vil være kommunens ansvar også under innleggelsen.

Dersom kommunen ønsker at pasienten skal ha ledsager under innleggelsen og NLSH ikke vurderer dette som nødvendig, betaler kommunen for kostnadene til ledsager.

8.3. Ledsagerens rolle og oppgaver

Partene skal sikre at ledsageren bistår pasienten og behandlingen på en god måte. Partene skal blant annet sikre at:

- Ledsageren skal være til stede for pasienten og ivareta dennes behov for oppfølging i det daglige.

- Ledsageren skal så langt mulig utføre arbeid som ledsageren ellers gjør for pasienten og skal ikke benyttes til behandlingsrettet arbeid inne på sykehuset.
-
- Ledsager retter seg etter rutiner og regler for den avdelingen de er på og utfører de oppgaver som er avtalt i arbeidsplanen.

Kommunen er arbeidsgiveransvarlig for ledsager ved innleggelse i sykehus.

Ledsageren har taushetsplikt om alle forhold som angår pasienten.

8.4. Betaling/oppgjør

Etter at ledsageroppdraget er utført, sender kommunen refusjonskrav til NLSH for utgifter.

Følgende utgifter skal dekkes av NLSH:

- Lønn ihht avtale for den enkelte innleggelse
- Reise og diett

NLSH har ansvar for å ordne overnatting for ledsager der det er behov for dette.

9. Brukermedvirkning

Tjenester som følger av denne tjenesteavtalen skal sikre og styrke pasientenes interesser.

Brukere skal involveres i utvikling av tjenester etter denne avtalen, jfr. også Overordnet samarbeidsavtale pkt. 3.

10. Varighet, revisjon og oppsigelse

Avtalen trer i kraft fra når den er underskrevet av partene og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen det tidspunkt den oppsagte avtalen løper ut.

Partene er enige om å gjennomgå avtalen årlig og sørge for jevnlig rapportering og evaluering.

Slik gjennomgang skal også omfatte vedlegg til denne avtalen.

Hver av partene kan kreve avtalen revidert dersom vesentlige forutsetninger for avtalen endres eller erfaringer tilsier behov for dette.

11. Uenighet

Uenighet og tvist etter denne avtalen skal løses etter bestemmelsene i overordnet samarbeidsavtale mellom XX kommune og NLSH.

12. Dato og underskrift

For Nordlandssykehuset HF

For XXXXXXXX kommune